

О. Ж. Скибун,
здобувач кафедри інформаційної політики та технологій,
Національна академія державного управління при Президентіві України

ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЯХ

Проведено аналіз стану справ щодо інтеграції інформаційно-комунікаційних систем України в міжнародні інформаційно-комунікаційні системи, результати якого можуть бути застосовані в процесі формування нових або кореляції існуючих концептуальних підходів щодо формування державної політики та здійснення державного управління у частині інтеграції ІКТ України в світовий простір.

The situation on the integration of information and communication systems of Ukraine in international information and communication systems was analyzed. The results of which can be used in the formation of new or existing correlation conceptual approaches to public policy and the state administration of Ukraine's integration of ICT into the world space.

Ключові слова: інформаційно-телекомунікаційна система, державна політика у сфері телекомунікацій, телекомунікації, нормативна база, інформаційне суспільство, телемедицина, інформаційні технології.

ВСТУП

На сьогодні світовими тенденціями є стрімкий розвиток інформаційного суспільства. Наскільки це ефективно вдається, можна побачити, спостерігаючи як бурно розвивається сфера телекомунікацій в країні, а разом з цим і інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). Україна активно долучається до глобального процесу формування відкритого для всіх інформаційного суспільства. Інформаційне суспільство є по-справжньому глобальним за природою, і національні зусилля потребують підтримки ефективним міжнародним і регіональним співробітництвом між державними органами, приватним сектором, громадянським суспільством та іншими зацікавленими сторонами, включаючи міжнародні фінансові установи.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Виходячи із завдань, що стоять перед системою державного управління у сфері телекомунікацій, мета статті полягає в обґрунтуванні пропозицій до вироблення нових напрямів державної політики у сфері телекомунікацій, що дасть змогу на сучасному рівні, виходячи із реалій сьогодення здійснювати державне управління у сфері телекомунікацій.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

За останні роки з боку України та міжнародними організаціями та/або закладами інших країн було укладено значну кількість угод про співробітництво у сфері інформаційно-комунікаційних технологій (далі — ІКТ). З огляду на кількість та різноплановість таких угод в одній статті неможливо дослідити їх усі. Автором цієї статті планується дослідити окремі з них, щоб отримати узагальнене уявлення та по можливості надати рекомендації.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Дієва участь державних органів і всіх зацікавлених сторін є необхідною умовою для розвитку інформаційного суспільства, для чого необхідні співробітництво і партнерство між ними.

Використання і розгортання ІКТ слід спрямовувати на створення вигод у всіх аспектах повсякденного життя. Застосування ІКТ потенційно важливо для урядової діяльності, а також в частині: охорони здоров'я та інформації про здоров'я, освіти і професійної підготовки, зайнятості, створення робочих місць, підприємництва,

сільського господарства, транспорту, захисту довкілля й управління природними ресурсами, запобігання катастрофам, культури, для сприяння подоланню бідності та для інших погоджених цілей розвитку [3].

Приклади такої роботи представлені автором в цій статті. Відповідно до національного законодавства у жовтні 2010 року було укладено Меморандум про співробітництво у сфері інформатизації між Державним комітетом України з питань науки, інновацій та інформатизації та Міністерством економіки і комунікацій Естонської Республіки.

Враховуючи швидкий прогрес у сфері інформатизації, Меморандумом визначені наступні напрями співробітництва:

- інформаційні технології і системи;
- засоби інформатизації та інформаційні ресурси;
- сприяння гармонізації і розвитку законодавства у сфері інформатизації відповідно до міжнародних стандартів;
- узгодження підходів у сфері управління Інтернетом;
- вирішення комплексних проблем формування інформаційного суспільства (електронне урядування, телемедицина, дистанційне навчання, електронна торгівля);
- обмін спеціалістами та експертами, а також організація візитів та зустрічей;
- організація спільних семінарів, симпозіумів у сфері інформатизації.

Також був укладений Меморандум взаєморозуміння між Державним комітетом України з питань науки, інновацій та інформатизації (далі — Держкомінформнауки), Міжнародним фондом "Відродження" та Академією електронного урядування Естонії, Фондом відкритої Естонії про співробітництво у сфері інформаційного суспільства, електронної демократії, електронного урядування та комунікаційних технологій. Метою цього Меморандуму є:

- обмін передовим досвідом з підготовки державних службовців та посадових осіб;
- обмін передовим досвідом у галузі управління людськими ресурсами;
- заохочення взаємних інвестицій у сфері інформаційних і комунікаційних технологій;
- проведення спільних самітів, асамблей, семінарів, конференцій, форумів та виставок;
- залучення до співпраці профільних недержавних громадських організацій;

— спільний пошук, розробка та реалізація міжнародних проектів;

Щодо розвитку міжнародного співробітництва на основі використання інформаційних технологій в галузі медицини, а також участі українських фахівців у міжнародних виставках, конференціях, семінарах з питань впровадження ІТ в систему охорони здоров'я, то можна зазначити наступне [2].

Проект URAN-GEANT 2 в рамках Державної програми "Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці на 2006-2010 роки". У Лондоні підписано Угоду про взаємоз'єднання національної науково-освітньої телекомунікаційної мережі "УРАН" з європейською науково-освітньою мережею GEANT 2.

Асоціацію користувачів національної науково-освітньої телекомунікаційної мережі URAN засновано 40 університетами та науково-дослідними установами України. Члени Асоціації представляють усі регіони України. Базовою організацією URAN є Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут".

До науково-освітньої мережі CEANT 2 сьогодні підключено 34 європейські країни. Національні науково-освітні мережі країн-членів CEANT (за принципом "одна національна мережа" — "одна країна") мають високошвидкісний доступ до інформаційних і обчислювальних ресурсів по спеціалізованих каналах передачі даних зі швидкістю більш як 500 Гб/с.

Загалом до GEANT мають доступ понад 3 млн науковців, які представляють більш ніж 3500 університетів і наукових установ Європи.

Через мережу URAN мають доступ до інформаційних ресурсів GEANT 2 майже 100 університетів та наукових установ у 18 регіонах України, а також інші науково-освітні заклади, які за цей час приєднуються до мережі URAN.

На базі мережі URAN функціонують система дистанційної освіти, мережа електронних бібліотек, інформаційно-виробнича система "Освіта", створюється Grid-інфраструктура. [4]

19 лютого 2010 року у м. Львові проведено робочу нараду з питань транскордонного співробітництва між польськими та українськими клініками.

Підготовлено спільний проект "Покращення якості надання медичних послуг за допомогою транскордонної системи обміну медичною інформацією в рамках програми транскордонної співпраці Польща — Білорусь — Україна". Виконання даного проекту спрямоване на розвиток можливостей транскордонного співробітництва на регіональному та місцевому рівнях. Пріоритетність завдань, які поставлені в проекті, зумовлена все більш високими вимогами до якості надання медичних послуг та пов'язана із зростанням транскордонної міграції населення. В рамках даного проекту планується створити телемедичну мережу, яка має об'єднувати дані клініки, сприятиме підвищенню якості медичної допомоги населенню, надасть можливість проведення дистанційних консультацій, конференцій, семінарів та сприятиме налагодженню професійних контактів між медичною спільнотою обох країн.

Протягом 2009—2010 рр. Донецьким обласним центром профілактики та боротьби зі СНІДом реалізувалася співпраця з Берлінською клінікою Августо-Вікторія (Німеччина). Фахівцями з інформаційних технологій обох закладів створено Інтернет-проект у вигляді Інтернет-чату з обмеженою реєстрацією. Це дозволяє фахівцям з ВІЛ/СНІДу спілкуватися та обговорювати професійні проблеми, отримувати консультації від колег за кордоном, брати участь у дискусіях, присвячених актуальним питанням з діагностики та лікування ВІЛ/СНІДу. Метою організаторів є розширення платформи на інші клініки та центри СНІД в Україні та за кордоном. Пріоритетні напрями розвитку — це залучення до співпраці якомога більшої кількості фахівців з ВІЛ/СНІДу.

У червні 2011 року був підписаний меморандум про співпрацю Україно-Швейцарської програми "Здоров'я

матері і дитини" на базі Internet-платформи iPATN між Вінницькою облдержадміністрацією та районними адміністраціями про впровадження програми по всій області.

У 2011 році низка установ брала участь у виконанні проектів, що фінансуються за рахунок коштів РП7 ЄС, в ІТ-сфері. Це, зокрема, такі проекти, як:

— "Enabling Desktop Grids for e-Science" ("Пристосування настільних грід-технологій для електронної науки");

— "Desktop Grids for International Scientific Collaboration" ("настільні грід-технології для міжнародного наукового співробітництва");

— "Problem-oriented Processing and Database Creation for Ionosphere Exploration" ("Проблемно-орієнтована обробка та створення бази даних для іоносферних досліджень");

— "Самопідтримуюча Європейська технологічна платформа (NERIS-TP) з готовності до ядерних та радіаційних надзвичайних ситуацій і відновлення";

— підвищення дослідницького потенціалу Лабораторії досліджень оточуючого середовища національного дослідницького центру "ДЕМОКРИТОС", Греція, шляхом обміну досвідом в національному, регіональному та європейському масштабах [2].

ВИСНОВКИ

Аналіз показав, що в Україні постійно зростає роль ІКТ в усіх спектрах суспільного життя, а саме: наука, освіта, медицина, спілкування. Тепер кількість необхідно переводити в якість шляхом наповнення інформацією, послугами, можливостями із збільшенням якнайбільшого кола користувачів (повне охоплення усіх зацікавлених структур та верств населення) з покриттям усієї території України, а також із взаємодією із світовою спільнотою.

На сьогодні необхідно працювати над тим, щоб кожний міг скористатися можливостями, які можуть запропонувати ІКТ, тобто основним сприяючим чинником при побудові інформаційного суспільства є можливість підключення до інформаційних ресурсів. А саме загальнодоступний доступ для всіх верств населення на всій території країни, за прийнятною ціною до інфраструктури та послуг ІКТ.

Завдання держави полягає в розробці і впровадженні сучасних правил гри для усіх суб'єктів господарювання через відповідну нормативно-правову базу в сфері ІКТ. А суб'єктив господарювання — розвивати інфраструктуру ІКТ.

ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ОДЕРЖАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Практичне значення полягає в тому, що результати та рекомендації можуть бути використані при підготовці проектів законодавчих актів, які впливають на процес здійснення державної політики України в сфері телекомунікацій.

Література:

1. Концепція розвитку телекомунікацій в Україні (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07 червня 2006 року № 316-р.) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/316-2006>.

2. Доповідь про стан інформатизації та розвиток інформаційного суспільства в Україні за 2011 рік. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: nc.gov.ua/menu/publications/doc...report2011.doc.

3. Женевська Декларація принципів Всесвітнього саміту з питань інформаційного суспільства (Женева 2003 — Туніс 2005).

4. Проект URAN-GEANT 2. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/181-proekt-uran-geant-2-nov>.

Стаття надійшла до редакції 04.04.2012 р.